

ڪتابخانه ابو الضيا

..♦♦♦..

نيقولا شامفور

برنجی طبعی

معارف عوميه فطارت جليله - نك رخصتيله

T.B.M.M

هر حق طابعكدر

DDC:

YER: 73-6028

YIL:

CLT:

KSM:

KOP:

DEM: 73-11946

قسنطينه

۱۳۰۵

KÜTÜPHANESİ

مطبعه ابو الضيا

TBMM KUTUPHANESİ

شامفور

—•••—

اون سـكزنجى عصر ميلادىنىڭ يىتـشـدـىر دىگى
اصحاب فطانت و عرفان آره سنده ريوارول گى ،
شامفور گى ، زمانلىرىنىڭ مؤاخىزە اخلاقىيە شەرت
بولش بعض ذوات واردىر، كە بونلر واقعا وولتۇرلر، روسولر
ويا دالامبۇرلر، دىدە رولر مرتبە سـنـدە احراز شەرت
ايدە مامشلىرى سـنـدە مۇخلىزلى اولان طوروم سـنـدە
امتىياز تفرّد، يەنە كندىلر سـنـدە قالمش در .

مەلىكەت سـنـدە يوقارىدە اسملىرىنى ياد ايتىدىگىمىز رجالك
جزؤى وكىلى احوال سـنـدە خبردار اولمش ويا نامنى
اولسـون ايشتمش پك چـوق ذوات بولندىغى سـنـدە
شەبە ايدىلە مىز . بونىڭلە برابر يەنە اوعىرىك پروردە .

لرندن برچوق اصحاب عرفان و فضیلت دها وارد رکه
اسملری بیله مملکت مزده ایشیدلما مشدر . اوجمله دن
بریده مسلك مؤاخذه ده امثالی نادر گلان نیقولا
شامفوردر .

§

نیقولا شامفور فرانسه نك (اوورنی) ایالتی
مضافاتندن (قله رمون) شهر ی جوارنده برکوک
قریه ده و ۱۷۴۱ سنه میلادیه سنده عالم وجوده
کلم مشدر . بدبخت چوق پدیرنی اصلا طانیما مشدر .
والده سی زنگین برعائله ده مصاحبه لك خدمتده
ایکن ، کندیسنه حامل اولدینی آکلاشیلیر آکلاشماز
خانه دن دفع ایدلما مشدر . برقادینك زوج مشروعی
یوق ایکن حامل اولقلنی هربرده قبايحدن ایه ده
بودرلو حالاته کبار قوناقلرنده عفو اولمازسه برجنایت
نظریله باقلدیغندن ، مرتکبلرینك - ولو ایلروده سائقه
ضرورت و بدبختی ایله رسوایلغك الك پست درکه لرینه
دوشمک لگنی موجب اولسون - درحال حسابی

کسی یاهرك طرد ایدله لری عالم اکبره مخصوص
عفتفروشلق نمایشلرنددر چونکه آنلرجه برقباحتك
وقوعی دگل شیوعی مذمومدر .

نیقولا شامفورك ایتام صباوته تی حقنده پك آز
معلومات استحصال ایدیه بیلشدر . والده وفرزند پارسه
گلهرك، اوراده نیقولا (غراسن) مکتبنه قبول
ایدلی . مشار الیه مفطور اولدیغی ذکای فطری
سایه سنده شاگردان آرسنده پك چابوق تمیز ایدرك
فن بلاغته ده مكافاتلرك جمله سنی قزاندقدن صکره
رهبان صنفه داخل اولدی . زیرا اوعصرك طورى،
ذکاوت مفرطه اصحابی رهبانلق خارجنده بارندیره -
ماز ایدی . باخصوص شامفور گبی اصحاب فطانتدن
اولمقله برابر هر درلو قوة الظهردن محروم اولان بر -
مجهول النسب ایچون افراد روحانیه آرسنه صوقولمقدن
بشقه چاره سلامت یوق ایدی .

شامفور راهبلك حقنده « بو بر صنعت دگل
برقاقتدن عبارتدر » دیر ایدی . کندیسنه بر ناحیه

یاباسانی تکلیف اولندقدہ « بن شرف و اعتباری
سورم، لکن مأموریتدن متولد اعتبارلری سوم »
قولیه تکلیف واقعی رد ایتمش و بونگله شرف ذاتی
شرف اضافیه ترجیح ایتدیگنی گوسترمشدر .

مشار الیه بووقته قدر یالکز « نیقولا » نامیه
یاد ایدلمکده ایکن بواشاده « شامفور » مخلصنی
آدی . والدهسنی اعاشه ایچون اوتده بریده درس
ویرمکه اشتغال ایدرک نهایت خانهلرده معلمک،
مرهیلک کبی خدمتعلری ده قبول ایلش ایسهده
استقلال وحریتیه میال اولان خلقتی بوتبعیتیه برچوق
زمان تحمل ایدهمدی .

مشار الیهک ترجمه حالی یازمش اولان « آرسن
هوسه » نام ذات شووقعهینی حکایه ایدر :

برکون شامفور - وقاقدہ گزر ایکن سرایه
منسوب اولان راهلردن کنج بردوستنه تصادف
ایدر . واعظ کندیسنه « وای دوستم نیقولا !

نه يپايورسك بقالم ! » : يوللو محبتكارانه برسؤال ايله
خطاب ايلديگنده. يينلرنده شو محاوره جريان ايدر :
— طالع منخوسم حقنـده بر نطق ترتيبـيه
مشغولم .

— سن وعظه متعلق نطقلر ترتيب ايدمـيلير .
ميسك ؟

— شهبه يوق، وقتك وارسه شمدى بردانهـنى
ايراد ايديم :

بونك اوزرينه شامفور طالع منخوسى عليهنـه
غايـت بياغانه بر نطق ايرادينـه باشلار . واعظ فرط
حيرتله نطقى ديگلهـدكن صكره ديركه :

— سن نه قدر بختيار ايمشـسـك ! بن ايسـه
كرسىء وعظه چيقديغم زمان سـويليهـجك سـوز
بولاميورم . فصل وعظلمى ترتيب ايدرميسـك ؟
قوة حافظهم يولـنده اولديغـدن، صكره بن آنلرى
كلـسادـه حفظـمدن ايراد ايلرم .

— پک اعلا اولور ! هر وعظ باشنه بر التون و یرسه ک .

واعظ کمال منـونیت و محبتله شامفورده دست و داعی اوز اتدقدن و هر هفته بر وعظه محتاج اولدینی بیان ایتـدکدن صکره مفارقت ایتدیلر . شامفور بوسایه ده بر سنه قدر کچیندی . حکیم مشهور دیدرو دخی مسلك ادبیاته بو بولده باشلامش ایدی .

بو ائشاده (لیه ژ) مقولانندن بر ذات شامفوری کاتب خصوصی صفتیله خدمتنه آلهرق لیه ژ شهرینه گوتورمش ایسه ده شامفور بو خدمتدن پک چاپوق اوصانهرق ، همان بر پاره سز اولدینی حالدده پارسه عودت ایلدی .

او عصرک اجل آئارندن اولان و سالف الذکر دیدرو طرفندن تأسیس اولنان ژورنال آنسقلوپدیک (یعنی مجموعه فنون) نامنده کی غزته یه قبول ایتدیرمگه موفق اولدینی بعض مقاولاتی سایه سنده ایکی سـنه ده ، فقط سفالته قریب بر حالدده اولهرق کچینه بیلدی .

چونکه ادبیات اوتارینخده، زمانمزده اولدینی گبی
- اصحابی ایچون اولسه اولسه بر باستون اوله بیله رک -
بر قولتی دکنگی اوله جق رادده دگلدی .

نهایت آفاده می (انجمن دانش) مسابقه لرینه
اشترک ایتک هوسنه دوشدی . « حفیدینک تولدی
اوزرینه بر پدرک فرزندینه مکتوبی » نامنده کی اثریله
شعر مکافاتنی قزاندینی گبی « دختر هندو » نامنده کی
قوم دیاسیله ادبیاتده اولان اقتدارینی اراز ایلیندن
رغبت عامه یی قزانمغه باشلادی . دارالمسامرات
اکابر کندیسنه کشاد ایدلمگه، هریرده، شامفور نامی
بر اسان تقدیر و احترام ابله یاد اولنمغه باشلادی .
حاصلی هر طرفده مظهر اعتبار اولور. حسن استقبال
گورر ایدی .

« بازار ارتسی » عنوانیله اون سکزنجی و اون طقوزنجی
عصرلرک ادبا و ادبیاتی حقنده یگر می بش جلد دن عبارت
بر تالیف صاحبی اولان مؤاخذ مشهور (سن - نو)
شامفورک او وقتکی حالنی شوو جهله تصویر ایدیور :

« محصول محبت اولان بوکنج، محبت قدر گوزل،
 شطارت و آتش ایله متخلی، سربست، شوخ، چالشقان
 و خفیف مشرب برشی ایدی که سیماسنده کی لطافت
 وجاذبه ایله یک چوق خانه لریک نظام وانتظامنی اخلال
 ایلردی . »

او عصرک مشاهیر نسوانندن مادام دوقران دخی
 صمیمی دوسه تلرینه شامفوری « سز آنی ظاهرده بر
 آدونیس کوربیورسکیز، لیکن او حقیقتده برهر کولدر
 قولیله وصف ایلردی . [۱]

مشارالیه قوی البنیه اولمقله برابر سوء استمهالاته
 اولان انما کی صلابت وجودیه سنی اخلال ایتدیگندن،
 برقاج سینه صکره کنجلیکده کی کناهلرینک جزاسنی
 چکمکه، یعنی (سه پا) و (پارژ) کبی قابلیجه لرده

[۱] آدونیس، ملاحات نسوانیه مالک و لطافتک
 تمثال مشخصی بر یونانی در . هر کول دخی یونانی لریجه
 پرستم دست قبلندن عظیم الجثه قوی البنیه بر پهلواندر .

مشرف خراب اولان وجودینی تمیر قصدیله یالکز
صوایچه رک یشامغه مجبور اولدی .

یازسه عودتنده (سه ور) ده بر « ملجاء ادبا »
یه مالک اولان وَاَوْعَصْرُکْ کیمسه سز ادبا و حکما سنی
دائما قبوله مهیا بولنان مادام هلوه سیوس طرفندن
حسن استقبال اولندی .

شامفور دیرایدی که : « ایکیسندن برینی انتخاب
ایتمک لازمدر . ایشک اورتیسی یوقدر، یعنی، یانسوانی
سومه لی ویاخود آنلری طانیالی-در » بوسوز دخی
کندیس-نک در : « برارکک ایله برقادین بیننده کی
مناسبت، حقیقه غبطه بخش یاران اوله حق برحالده
بولنق ایچون آره لرنده بای حال یاذوق و صفا، ویا بر
خاطره قیمتدار ویاخود بر آرزو بولنق لازمدر . »

مشارالیه زماننک اخلاقنی « شمدیکی جمعیتلر-
ده کی عشق و محبت ایکی خیالک تعاطیسندن وایکی
جلدک تماسندن بشقه برشی دگلدر » قولیله تصویر
ایلشدر .

شامفور شهواتنه هیچ بروقت شعری قارشدیرماز،
یعنی اوخصوصده تمامیه مادّیتوندن ایدی .

سالف الذکر (آرسنه هوسه ی) دیرکه :
« شامفور مرام ایتمش اولسه ایدی تاریخ عشق
وعلاقه یی هرکسدن اعلا تعریف وتحریر ایده بیلیردی .
کندیسی نسوانی ، وطینت نسائی مکملآ تدقیق
ومطالعیه موفق اولمش وقلعه منیع المنال فضیلت
علیهنه ایدیه بیه جک برنوع ظرز تعرض وهجومی
کشف ویا اختراع ایلش ایدی . محاصره ایه اکثریا علی
الصباح ، یعنی قادینلر هنوز خوابگاهنی ترک ایلرکن
مباشرت ایلر ایدی .

« اون یدنجی عصرده فیلسوفلرک طلوع شمسی
تماشایه کتدکلری کبی اون سکرنجی عصرده ده
کبرا ، نسوانک یتاقدن قالدقلربی تماشایه شتابان
اولملری ظرافت عصریه صرسنه کچمش ایدی .
گونشله ، قادینلر دنیاده الان موجود ایلرله
نسوان شمدیلرله اوته کینک بریکینک یاننده یتاقدن

قالتمق عادتسه رغبت ایتمه مکده درلر . شامفورک
 فکرنجه وقت ظهر عاشققلر ایچون اڭ زیاده غیر
 مساعد اولان بر زماندر . بوذاتت تجربه سنه نظراً
 مناقب محبتی صبا حلین اله آمالی، فقط دهـا برنجی
 صحیفه سنده قرائتدن صرف نظر ایدرک اقشام اوستی
 اثنای مکالمده رقت قلب ابرازندن زیاده استهزایه
 میل ایتمه لی . بعد الغروب موجب هیجان اوله جق
 بر حکایه بسط ایتمه لی . نصف الیلده ایسه هوس
 قلبه تبعیتله حرکتله باشلایه رق برکته یوله چیققدن
 صکره، اوده یانغین ظهور ایتسه بیله رجعتی دوشمنیوب
 هجومده دوام ایتمه لی »

شامفورک فکربنه گوره نسـوانک اڭ مهم
 خصلتی منطقسزقلری اوله رق، کندیلرینی مناظرات
 ومعقولات ایله اقناع واسـکات هیچ بر وقت قابل
 اوله ماز . برقادین ایله ادامه الفتی آرزو ایدن بر آدم
 بر آنده هم صاحب فکر، هم احمق، هم آمر،
 هم اسیر، هم عاقل و همده دیوانه گورونمه لی در .

شامفور، قادین دینیلان معمای ذی حیاتی کندی
نقطه نظرندن پک گوزل حل ایتمش ایدی . مشهور
میرابویه اولان بر مکتوب بنده « کچن کون مادام
س ... ک خلوتخانه سینه داخل اولدیغم صروده
مفروشاتک تبدل ایتمش اولدیغنی گوردم . صندالیرک
بیچملرندن اوزرلرنده کی منسوجاتک رنگلرینه وارنجیه
قدر بیوک بر تبدل مشهود ایدی . بو آنده اولجه
مادامه عرض ایتک ایستدیگم شیئی بنده تبدیل
ایتمکلاگم لازم گلدیگنه حکم ایلدم . زیرا بوز یارتمدن
ایکی کون اولکی ملاقاتده اوطه بشقه بر طرزده
ایدی . صوک زیارتمی ایسه اوکون ناتمام قالان بر
حکایه نك مابعدینی نقل ایچون ایتمش ایدم . نه فائده که
اوطه نك اشیا سی دکشمشدی . بوسبيله طرز مکالمه .
نك دخی دکشمسی لازم گلدی . بناء علیه بنده
یگی اش یادن مادامک مائل تجدد اولان هو .
ساتنه استدلال ایله آنک بنده بکلمدیگی فقط
طبیعتنك مهالکانه آرزو ایلدیگی یگی بر حکایه

شروع ایلدم . بوسایهده مشارالیهانک ایستدیگی
انسانلردن بریده بن اولدیغی لسان جنانیله کندی
کندینه اعتراف ایلدیگنه قانع اولدم . چـونـکه
موفقیاتم بوقناعتی منج ایدی »

عصرینک اجلهٔ نسوانندن دوشس دوغرامون
شامفوری تحت حمایه سـنه آله رق کنـدیسنی فرانسه
سرای حکمداریسـنه تقدیم ایتـمـگـله مشارالیهک آثار
قلیه سـندن اولان (مصطفی) ایله (جهانگیر)
تیا ترولی (فونته نبلو) سراینده معرض تماشایه قونلش
و بوکما مکافاة اولمق اوزره قرال، شامفوره سـنوی
بیـک ایکی یوز فرانق معاش تخصیص ایلـمـشـدر .

ینه اوصـرـده پرنس دو قونده دخی کاتب خصوـ
صیلک مأموریتی ویرهـرک شامفوری سراینه آلمـشـدر .
فقط شامفور استقلال مزاجی حسـبـیـله بومأموریت
اسارتنه اوزون برمدت تحمل ایده میهرک ، آلتی آی
صـگـره « یازده نظر تحقیر ایله باقمق اعالی بی موقـعـلـرـدن

اسقاط ایتمکدر «قوانی ایراد ایله نوربون سراینه
وداع ایلشدر .

مشارالیه بوندن صکره کویه چککدی . شهر
عالمک واهی و فقط هیجان آلود اولان معیشتندن
بیرار اولمش اولمسنندن عزلتگاهی اولان کویدن
احباسندن رینه یازدینی مکتوبده دیش ایدی که :
« هیچ برشی ایسته مم . یالکز بنی ، بکما ترک ایتسینلر .
برآنده هم بار فقر و ضرورته و همده ثروته مخصوص
وظائفه تحمل ایتمکلم لایق دگلدرد . صحت غایت
نازکشدی . گوزلم ایسه قیصه گورمگه باشلادی .
شمدی یه قدر محافل کبرا ایچنده نزله ، ضیق صدر ،
عسرت هضم ، گبی مهلکاتدن بشقه برشی قزانمدم .
تأثیر شتا ایله یگرمی دفعه کچیردیگم مخاطرات هلاک
انتمینه بشقه ، آرتق بونلره بر نهایت و یرمک زمانی
ککدی استقلال معیشت ، استکمال صحت ،
وقتی احرارانه استعمال ، کتابلریمی مطالعه ، ایشته
بکما الزم اولان حالات بونلردر . »

محبه لرندن بریسی مشار الیهک بو انزواسنه
 مشارکت ایلش اولدیغندن، شامفورینه احباسندن
 برینه یازدینی مکتوبده « مدت حیاطمه سه عادتیه
 اصرار ایلدیگم بر زمان وار ایسه اوده بوراده محبه ماه
 برابر کچیردیگم ایتامدر » دیمش ایدی . نه چاره که
 بو رابطه سعادت موت هائلک برضربه سه یله منقطع
 اولدی . محبه سنک وفاتی اوزرینه شامفور عمیق بر
 فتوره دوشدی . بو آراق کندیسنی زیارت
 ایدن بر دوستنه : « آرتق یشامغه امکان قالمدی .
 باق کوزلرمدن دموع حسرت فصل دوکیلیور .
 بوگون ایسه محبه مک وفاتندن بری گویا کدرمک
 کسب سکون ایتدیگی برگوندر » دیمش ایدی .
 شامفور انقلاب کیرک ظهوری اثناسند، پارسه
 عودت ایلدی . اوراده حکمفرما اولان هیجان
 عمومی به قایله رق باستیله گیرنلرک برنجیسی اولدی .
 مشار الیه آقاده می اعضاسی صره سنه انتخاب وتعیین
 اولدینی حالدیه ینه آقاده میلرک الغاسی لزومی حقنده

بر نطق ترتیب اشلش و بو نطقی شامفور نامنه اوله رق
مشهور (میرابو) ایراد اشلشدر .

اوصره ده نشر اولنان بر رسالهٔ سیاهیه ایچون
مشارالیه شو عنوانی ویرمشدر :

« نه زادگانه و نه ده رهبانه منسوب اولان صنف
اهالی نه در ؟ هرشی شمعی نه در ؟ هیچ ... »

بر قولوبده سوز سوبله سی ایچون اصرار اولغله
مشارالیه آرسو قراسی ایله ده موقراسی نی شو صورتله
تعریف اتمشدر : « بن ؛ هرشی ... بشقه سی ؛
هیچ، ایشته اساس استبداد ! - بن، بر بشقه سیم .
اوبشقه سیده بنم . ایشته مقصد عباد »

اعضای انجمندن بری بزه دهافصل سوز
سوبله ! و برقادین بزه حقیقی بیلدیر ! دیه باغرمه -
لریله شامفور : حقیقی می ایستیورسگز ؟ پکی !
حقیقت شودرکه فرانسه ده یدی میلیون صدقه
محتاج و اون ایکی میلیون دخی آنلره اعانه دن عاجز
نفوس واردر . حقیقت شودرکه پارس شهری براکلنجه

وَقَار شَهْرِي دَر، كِه دروننده كي خَلَقْ بَشْدِه دَرْدِي
 بَار مَظَالِم وَتَحْكَم اِيلَه زَار وَنَزَادِر . بِيْلِم كِه بُوغَاغْلَر نِيچُون
 فِيلِك كِيْن وَاغْبَار نِي تَقْلِيْد اِيْتِيوْرلَر ! كُوْرْمِيوْرلَرْمِي . كِه
 فِيل قِيْد اِسَارْتَدِه اِيَكْن طُوْغُوْرْمَاز ،

رُوْسَاي اِنْقِلَابْدَن رُوْبَسِيْئَر اِيلَه مَارَا ، اَيَّام مَدَهْشِه
 اَتْناسْنَدِه هَر طَرْفِي سِيْلَابَهْ خُون اِيلَه رِيَّان اِيْتْدِكْلَرِي
 زَمَان ، بُوَا حَوَال فَاجِعَه يَه بَاقَهْرَق قَلْبِي نَفَرْت اِيلَه طُوْلَان
 شَامْفُوْر :

« بَاقِيْلُوْر اِيْسَه شُوْرَاي اَمْت اِعْتِقَادَات بَاطِلَه يِي
 عَحْضَا آنَلَرِي بَالَا آخِرَه كَنْدِيْسِي اِسْتِصْحَاب اِيْتْمَك
 اِيچُون تَخْرِيْب اِيْدِيوْر . بُوْشُوْرِي ، اِنْقَاضِي غَضَب
 اِيچُون بَر بَنَائِي تَخْرِيْب اِيْدَن آدَمْلَرَه بَكْزَر . « دِيْمَشْدَر .
 اَجْرَاآت مَفْرُطَه اِيلَه مَشْهُوْر اُولَان (ژَاقُوْبَهَن)
 فَرْقَه سَنَك شَعَارِي « اَخُوْت وَ يَامُوْت » كَلْمَه لَرِي اِيْدِي .
 شَامْفُوْر بُوْشَعَارِي شُوْبِلَه تَقْسِيْر اِيْتْمَشْدَر : « قَرْدَاشِم
 اُول ! يُوْقَسَه سَنِي اُولْدِيْر يِم . بُوْآدَمْلَرَك اَخُوْتِي
 هَامِل اِيلَه قَاسَلَك اَخُوْتَنَك عِيْنِي دَر »

رؤسای انقلابدن بری کندیسنه سربستی
 مطبوعات علیه نه بر مقاله یازمهی تکلیف ایتمه که
 شامفور، بوتکلیفی کمال نفرتله رد ایلدیگندن تحت
 توقیفه آلنه رق (مادلوت) حبسخانه سنه کوندردی .
 محبسه پک بیوک اضطرارله دوچار اولدی . اوراده
 ایکن « بونه حیاتدر نه ده ممت . بناء علیه اورته سیده
 یوقدر . یا گوزلرمی سمایه طوغری اچه لی یم ، یا خود
 مزارده قیامه لی یم » دیر ایدی .

برای صکره سبیلی تخلیه اولندی . استهزالی ،
 هجولری ، « سلامت عامه » نامنه اجراءت کیفیه ده
 بولنان هیئتک نظر دقتی جلب ایلدیگندن ، کندیسنی
 بردفه دهه تحت توقیفه آلمق ایچون خانه سنه گلدیلر .
 فقط شامفور محبسدن چیقدیغی زمان تکرار حبسخانه
 یه کتتامک ایچون تلف نفس ایتمه عزم قوی ایله
 قرار ویرمش ایدی . ضابطه مأمورلرینک ورودنده
 باشنه برطبانجه صیقدی . قورشون بیننه تصادف
 اتمدیگی جهته راستره ایله بوغازینی کسمکه چالشدی .

کندیسنی گورمگه کلان احبّاسی، مشـار الیهی
 قانلر ایچنده و برجاندارمه نفرینه ک نظارتی آلتنده.
 بولدی . دوستلرینه خطاباً « بجرکسزلیگک بلاسنی
 چکه یورم. الله مهارت اولما ییجه انسان هیچ برشیئه، حتی
 کندیسنی اعدامه بیله موفق اوله میور ! » دید کدن
 صکره، بیننی دلمک ایچون چالشدیغی صرهدده گوزینی،
 آلتنی نه صـورتله جریحه دار ایتدیگنی و بوغازینی
 کسه جگی بره آنی پارچه پارچه ایتدیگنی و قلبنی
 جرحه موفق اوله میهرق کوکسـنی نصل یرتدیغنی
 حکایه ایلدی . و نهایت دیدی که : « رومالی سنه قانی
 تقلید ایتمک ایستدم . آنک گبی طمرلرمی آچه حق
 ایدم . لکن سنه قازنگین ایدی . آرزو ایتدیگی
 هرشیئی استحصال ایده بیلیر ایدی . گوزل، صیحاق
 برحمّامه والحاصل کافه اسباب استراحته مالک ایدی.
 بن ایسه آنک ضدّ کاملی برفقیریم . دلیله ده حالا
 یشامقغم در . مع مافیه قورشون باشمک ایچـنده در .

اساساً لازم اولان شیده بوایدی . براز اول، براز
صگره هر نصل اولسه ایش بیتروالسلام »

احباسی، نفسینه قصد ایتدیگندن طولایی
سرزنشده بولندقلرنده، « بووجهله هیچ اولمازسه
(پانتهئون) چوبلکنه آتلق مخاطره سنده بولنجورم »
جوانی و یرمش و بوقولیلینه ارباب انقلابی مؤاخذه
ایلمشدر . چونکه اوصرده وفات ایدن مشاهیری
و حتی اولجه وفات ایتمش اولان روسو، وولتر کی
فلسوفلری حرمت مخصوصه اولمق اوزره (پانتهئون)
معبدینه دفن ایدرلر ایدی .

دوستلرینه خطاباً « گوزومک اوگنده جریان
ایدن احوال هائلهیه باقدجه تکرار نفسمه قصد ایتمکی
آرزو ایدیورم » قولی تکرار و ایراد ایدردی .

مشارالیه ۱۷۹۴ سنه سی نيسانك ۱۳ نجی
کونی ۵۳ یاشنده اولدینی خالده احباسندن سبیهیه
» نهایت شودنیادن کیدیورم . بودنیاده برآدمک

قلبي ياچلىك كى صلابت پيدا ايتمهلى، ياخود قير-
لملیدر « سوزینی سویلیهرك وفات ایتشدیر .

شامفور ، فرانسهده فن اخلاق ، ومؤاخذهده
اشتهار ایدن ارباب قللك برنجیلری صره-سندهدر .
حکمیاتی، لطائفی ، ملاحظیات ومؤاخذاتی الی الابد
حافظه انامده جایگیر اوله جقدر .

شامفوره منسوب فقره لر

بو فقره لرک اکثریسی شامفورک اختراعاتندن
اولدینی حالدده مشار الیه عمومى مسموعاتندن اولمق
اوزره ایراد ایتلشدیر . اکثریا بر فقره بر بحثه مثال
اوله رق ایراد اولنه گلدیگندن انسانک بر بحث
آره سندده « خاطریمه شوفقره گلدی » دیمه سی اوزرینه
حضارک ویره جگی اهمیتله « طورک سزه بو بابدہ بر
فقره تصنیع ایدیم ! » دیمه سی حالنده کی اهمیتسزلك
محتاج ایضاح دکلدر .

استطراذ

ارباب قلـك بك چـوغی بو طوری اعتیـاد
ایلمـشـدر . مشاهیردن ادیـسـونك اکثریت اوزره
یازدیغی مقالاتی « المه کچن برکتابد گوردیگم فقره در
ویا شو بحثه باش طرفی یرتمش برکتابد تصادف
ایلدیم . » یولنده نشر ایتمک معتادی ایمش .

مشار الیهك بو طوری وواترله ، حکیم فرانقلان
دخی تقلید ایلمشلایدی . فرانقلان « بردشخی عقد
مصالحه یه مجبور ایتمک اصولی حقننده اسکی برکتابدن
مستخرج بر فقره در » عنوانیله (۱۷۶۳) سنه سـنـده
(لوندون قرونیکل) غزته سنه بر مقاله درج ایلمش
واو سایه ده فرانسه ایله انگلتره آره سـنـده مصالحه
عقدینه سبب اولمشدر . [۱]

معلومدرکه بر بحثه استدلال ویا تأیید مدعا

[۱] مقاله مجرث عنها مجموعه عاجزاندک ۱۸ نجی

جزؤنك ۵۵۰ نجی صحیفه سنده مندرجدر .

مقصودیه گتوریلان مثاللر یا آثار بیه استشهاد اولنور
ذواتک صادر اتندن و یا خود روایات تاریخیه دن
اقتباس اولنور . اگر فنی ایسه عائد اولدینی فنک
قواعد و اصوله دن انتخاب و ایراد ایدیلیر . بعض
کره بر بحثی تأیید اینچون انسان ذهناً پک متین بر
مثال تصوّر ایدر . فقط آنی کندی نامنه ایراد
ایلدیکی حالدّه خصمک ضعیف عد ایلیه جگنی
بیلدیکی جهتله او آنده تحقیقی قابل اوله میه حق بر
شخص و یا اثره مال ایلر .

§

عصر من سکز بیوک آفتریس یتشدیر مشدر دردی
تیا ترویه منسوب اولدینی کبی ، دردیده جمعیت کبرایه
منسوبدر . تیا ترویه منسوب اولانلر : ماد موازل
دانثرویل ، دومنیل ، قله رون و مادام سن . هو برلی در .
دیگر لری ایسه : مادام دومونته سون ، مادام
دوژمنیس ، مادام نه کهر ، و مادام دانثر بویلیه در .
در ابدی .

ایضاح : معلومدرکه فرانسزجهده آقتـور فاعل
معناسنه درکه بر فعلی اجرا ایدنه دینر . بو اعتبار ایله
تیهـاتروده افعـال لمبیهـی اجرا ایدن رجاله آقتـور
ونسوانه آقتریس اطلاق اولنور . بونک گبی فیلان
ایشـک فاعلی و یا فاعلهـسی ده دینر . وتعبـیراتده
(بورولک آقتـوری) فلاندر دیرلرکه لسانمزده بو
فرلداغی چـویرن فلاندر تعبـیری بوقولک حکماً
عینی در .

شامفورک ایکنجی درت آقتریسدن مرامی ایسه
ذکر اولنان ماداملرک هرری رجال دولدن برینک
زوجـهـسی اوله رق اون سـکزنجی عصرک داخلـی
وخارجی، سیاسی ومالی برچوق خصوصاتنه مداخله
الله بیک درلو سـوء استمالاته واسـطه اجرائیه
اولدقلرینی تفهیدر . از جمله مادام نهـکهـر او عصرک
اک مشهور مالیه ناظری اولان نکدرک زوجـهـسی
ومشهور مادام دهستائلک والدهـسیدر .

— موسیو قایولی نصل بولیورسکز ؟
 — کندیسنی پک سویلی بولیورم ، لکن هیچ
 سوئم .

شامفور دیرکه : بو سوز سویلی بر آدم ایله
 سویلکه لایق بر آدم بیننده کی فرقی پک کوزل
 ارائه ایدر .

مارشال دوریشلیو ، اون بشنجی لوئییه جمعیت
 کبرایه منسوب برقادین تکلیف اتمکله قرال ،
 ایسته مم چونکه آنی صکره اعاده ایتک مملکته پک
 بهالی اوطوره جقدر ، « قولیله مارشالک تکلیفی
 رد ایلشدر .

ایضاح : شامفورک بو فقره دن مقصدی دوق
 دوریشلیونک نه گی خدماته مأمور اولدیغی بیلدر .
 مکله برابر قرالک مستفرشه لرندن هر برینک خزینه
 مملکت اوزرینه نه درجه لرده بار اولمش اولدقلرینی
 ارائه در .

موسیو دوتره سان ۱۸۳۸ سنه سنده دوق
 دونیو نوآ علیهنده بر طاقم هجویه لرانشار ایلش
 ایدی . موسی الیه ۱۷۸۰ سنه سنده آقاده می اعضا .
 لغنه قبولی استدعا ایدرک ترویج استدعاسی ایچونده
 دوق دونیو نوآیه استرحامه کیدر . دوق ، موسیو
 دوتره سانی فوالعاده بر نزا کتله قبول ایتدیگی کبی ،
 املانی تزویج ایده جگنه دائره بر چوق وعدلرله تأمین
 ایلر . موسیو دوتره سان مسروراً مفاوقت ایدر ؛
 فقط عربیه سنه بینه جکی صهرده دوق آرقه سنندن
 لطیفه اولمق اوزره دیرکه :

اوغورلر اولسون موسیو دوتره سان ! قوه
 حافظه گزی غائب ایتمش اولدیغکزدن طولای سزی
 تبریک ایدرم .

ایضاح : شامفورک بو فقره دن مقصودی
 اوتارینخده کی آنجمن دانش اعضاسنک بویه استدعالرله
 داخل انجمن اولدقلرینی و حتی بو اوغورده وقتیه
 علیهنده بولندقلری اکبره مراجعت ذلتی بیه قبول

ایلدکلرینی ایمادر . مشارالیه دخی انجمن دانش
اعضاسندن ایدی . فقط کندیسی فضائل مکتبه‌سی
سایه‌سنده بحق و بالانتخاب داخل اولمش ورفقاسنک
اکثریت اوزره جهله‌دن بولندقلرینی ذاتاً بیلدیگی
انجمنه دوام ایتدیگی گبی آقاده‌میلرک عدم لزومنی
ناطق اولمق اوزره ترتیب ایلدیگی مقالیه‌ی خطیب
مشهور میرابو و ساطتیه ایراد ایتدیرمشدر .

آقاده‌میلر ، مبادیء احداثنده ده‌ها زیاده شایان
استهزا بر حالده ایدی . حتی شاعر مزاح معتاد
مشهور پیرون، که شامفوردن بر عصر مقدم وفات
ایتمشدر : سنک مزارینه نقش اولنمق اوزره جمله
آتی المالی نظم ایتمش ایدی : « پیرون بو عالمده هیچ
برشی ، حتی آقاده‌می اعضاسی دخی اولامادی »

مارشال دو پیرون فوق‌الغایه آغر برخسته‌لیکی
اثناده اعتراف ذنوب ایچ-ون برپایس جلب ایدر .
یاننده احساسندن رقاچ کشی حاضر اولدینی حالده

پایاسه حکایه مافی الضمیرہ، معتاد اولان شوسوز ایله
باشلار : « جناب حقہ، حکمدارہ. حکومتہ قارشی
ہرنہیہ بورجلی ایسہم جملہ سنی » احباسندن
بری مشارالہک سوزینی کسہرک دیرکے : امان صو-
سکزر دوستم ! آنلرہ اولان بورجلرکزی سویلیہ جک
اولور ایسہ کز ہیچ بروقت مظهر عفو وغفران اولہ ماز-
سکزر ! »

دوقلوس نام ذات آقاده می اورتہ سندنہ بحث
ایلر ایکن بعض الفاظ غلیظہ استعمال ایلسنہ، چہرہ -
سنک اوزونلغندن طولایی (زہرسز بیوک ییلان)
لقبنی آلمش اولان راہب مشہور (رہنل) ک جانی
صیقلمغلہ صندالیہ سندن قیام ایدرک دوقلوسسہ دیرکے :
- موسیو ! شوراسنی بیلدیسکزرکے آقادمیدہ ، لغت
کتابندہ داخل کلماتدن بشقہ الفاظ قوللانلق جائز
دکلدہر .

ایضاح : آقادمیدہ یہودہ گولغہ مساع اولمدینی

گې ، آقاده مينك ترتيب كرده سى اولان قاموسك
قبول ايتديكى الفاظى استعمالده جائز دكلدر .
آقاده مينلرك بوبابدهكى تعصبلرى امثال صره سـنه
كچمشدر . مؤاخذ مشهور (سن - بو) (بازار ايرتسى)
عنوانلى اثرينك برنده ، بولفظدن طولاي آقاده مى ده
جريان ايدن بحثى مع الاستهزا حكايه ايتديكى صره ده
اعضادن برينك « اكر بولفظ لغته كيررسـه بن
آقاده ميدن چيقارم » ديمش اولديغى ايراد ايلمشدر .

م دير ايدى كه : بك چوق اقوامك
نسوانى طانيرم . ايتاليا قادينلرى عشاقك كنديلرى
ايچون بر جنسايت ، انگليز نسوانى برجنيت ، فرانسز
نسوانى بر حماقت اختيارينه مقتدر اولمدقلى زمان
آنلرك تايمين محبت حقـدهكى سوزلرينه وثبات
عشقلىريته قطعا احتمال ويرمز .

موسى د... بركون موسيوب ... يه خلقك

کندیسی علیهنده کی تفوهاتنی حکایه ایله برابر کندی
 کبی شایان حرمت بر آدمک بو وجهله اوتہ کنک
 بریکنک دشنامنه اوغرامسندن طولایی بیان تأسف
 ایتمکه موسیوب بلا فتور دیرکه : آدم سنده !
 ذات عالییری کبی بنده مزاج بر آدمی مؤاخذده
 بولنق، افکار عمومیه کبی، عارسز بر حیوانه یاقیشیری؟

دالامبه ر، اڭ زیاده کسب اشتهار ایتدیگی
 زمانلرده برگون مادام دوده فانک خانه سنده بولنور .
 اوراده مشاهیردن رئیس دوهنول و موسیو دوپون -
 دوویل دخی حاضر ایدی . بولر مصاحبت ایتدکلی
 اثناده فورنیه اسمنده ایجری بر طیب کیره رک اوّلا
 مادامه توجهله « مادام ! احترامات فائقه می عرض
 ایتمکه کسب فخر ایلرم » بعدہ رئیس دوهنوله
 دونه رک « بنده قدیمکرم » و آندن صکره ده یون
 دووهیله خطاباً « متواضع خدمتکار کرم » و نهایتده
 دالامبه ره باقہ رق « بون ژور موسیو » دیر .

اوراده شایان احترام بر ذات وار ایدیه .
 اوده دالامبه ز ایدی . فقط دالامبه بر حکیم اوله رق
 خاکی حسن سلوکه دعوت ایتدیگی جهته آنک
 عنایاتی معنوی ایدی . بریکیلر ایسه حل وعقده
 قادر ذواتدن بولمادیگی جهته طیب جنابلری
 حسب المسالك نبض آشناقده قصور ایتمه مشدر .

احبادن موسیوت یگریمی سینه دن بری
 هراقشام مصاحبت ایله امرار وقت ایچون برقادینک
 خانه سته مداوم ایدی : زوجیه سی وفات اتمکله
 موسیوت ... نث بوقادین ایله ازدواج ایلیه جگی
 قویاً ظن اولنیور ایدی . حتی او بایده بعض احباسی
 طرفندن تشویقاتده اجرا ایدلدی ایسه ده مرقوم
 جواباً دیدی که : پک اعلا ! آنکله ازدواج اتمک
 قولای . فقط آندن صکره کجه لریمی زرده کچیردیم؟

مادام دونانش خلقه غایت احایم اولمقله بزابر

مسلکسز وهر بر شیئی اجرایه مقتدر برقادین ایدی.
 برگون بر مجلسده مومی الیهانک حلمندن بحث اولنه رق
 طبیعتی مدح ایدلدیگی صرهدده راهب تروله دیرکه:
 اوت! بك طوغریدر. سزی زهرملك ده کندیسجه
 بر منفعت کوره جك اولسه مطلقا اك طالی زهری
 انتخاب ایدر.

موسیو دارژانسون زوجه سنك معشوقی اولدیغی
 معلومی اولان قونت دوسبورغه برگون دیرکه: سزه
 مناسب ایکی مأموریت وار؛ بریسی باستیل حبسجا.
 نه سنك، دیگری دارالمتقاعینك مدیرلگی در.
 سزی باستیل مدیرلگنه تعیین ایتسه هرکس اورایه
 بنم کوندردیگمه، تقاعد خاندیه مأمور ایتسه قارمك
 کوندردیگنه حکم ایدر. بر اوچنجیسنی بولده اورایه
 تعیین ایدلم.

مادام دوباسومپیئر، لهستان قرالی استانیسلاسك

سراینده اقامت ایتمکده ایکن قرالک باش وکیلی
 موسیو دولاغال زیرایله بعض روابط محرمانه ده
 بولنیور ایدی . برگون قرال مادامک نژدینه کیده رک
 بعض مصاحبتدن صکره، مومی الیهایه امل و مرامنی
 اشرابه باشلار ایسه ده عدم موافقت گورمگله نهایت
 دیرکه :

— پکی مادام ! بن سوزمی کسدم . آلت
 طرفنی سزه باش وکیل سویلر .

قاردینال دوروهان، ویانه ده بعض دیونندن
 طولای بردفمه تحت توقیفه آغش ایدی . برقاچ
 سنه صکره ایمپراطورک دنیا به براوغلی کلمگله بعض
 محبوسینی محبسدن چیقارمق ایچون ینه اوجبسخانه به
 کیدر . اورادن کچنلردن بری جبسخانه میداننده
 عظیم برغلبه لک گوره رک بری سیندن سببنی سؤال
 ایدر . اوده دیرکه : بوگون قاردینال دوروهان

حسبخانه به گله جکده خلق آنک ایچون طوپلانمش .
 — نه ! کن دیسنی ینه توقیفمی ایتدیلم ؟

برگون دیژون آقاده میسـنده براغانه جمع ایدـ
 یلیوردی . طـوپلایان پاردن بر آلتون اکسـک
 ظهور ایتمگله حضار اعضادن خستله مشهور اولان
 برذاتک ویرم دیگنه ذاهب اوله رق شبهه ایتـدیلم .
 پاردی طوپلایان ذات ، ویردیگنی گورمـدم ؛ لکن
 ویردیگنه اینانیرم دیمـسـیله حاضر اولان شامفورده
 جواباً « بالعکس ! بن ویردیگنی گوردم ، لکن اینانه .
 مام » دیمشدر .

خطیب مشهور میرابو غایت چرکین بر ذات
 ایدی . برگون بر قیزی اغفال نامیـله علیه اقامه
 دءـوی اوغغله محکمه به احضار اولنور . میرابو
 بودءـواده آوقاته احتیاج گور میهرک کن دیسنی
 بالذات کنـدی مدافعه به ایتـدار ایله حکامه خطاباً

دېرکە : « افندیلر ! بنی بر باکری اغفال ایتمش اولمقله
 اتهام ایدی-ورلر . بو ادعايه قارشى کافه مدافعاتم
 تصویرمک اعلام محکمه يه ادخال ایدلمسنى استرحامدن
 عبارتدر . »

مدعى عمومى میرانونک بو سه-وزندن برشى
 آکلامیه رق علائم حیرت اظهار ایتدکده رئیس
 محکمه مدعى عمومى يه خطاب ایدوب دېرکە :
 « تحف به ! ! آکلامامش گى طاورانیورسک !
 برکرد موسیونک صورتنه باقسکما ! برقى اغفال
 ایده جک محاسندن اثر وارمى ؟ »

بوربون پرنسلىردن برى بر گون شامفورله اثنای
 مکالمه ده ، فرضا سهکما بر طوقات آتہ جق اولسه م
 نه یپاردک؟ دیدیگنده مومى اليه چفته طبانجه لر ایجاد
 اولمخدن اول واقعا بو سؤالکیزه سرفروندن بشقه بر
 جواب ویريله مز ایدی . دیمشدر .

متشاعرك بری نظم ایتدیگی بر قصیدینی برکون
شامفوره قرائت ایتدکن صکره « بو قصیده نك
هانکی بیتلرینی لطیف بولدیگز؟ دیه سؤال ایتمکه
شامفور، « او قومدیغکز بیتلرینی » دیمشدر .

عشق محضا نازك قلبلرك صفاسی اولمی ایدی .
بر طاقم غلیظ الطبع اشخاصك عشق و محبتیه قارشدر .
قلبرینی کوردیکم زمان، شو سزله بویله نازك ایشه
نهدن قاریشیورسکز؟ دیه جگم کلیور . او بدلالره قمار،
یمك، و حرص و طمع ویرملیدر . آنلره بونلردن
بشقه شی لایق دکلدر .

موسـیو دوترهب، موسـیو دوقیمه ز حقنده دیر
ایدی که :

بو بر آدمدرکه یاغمورلی هوایی گوزل هوایه ترجیع
ایدر . بلبل آوازی ایشیده جك اولسه امان نه
چرکین صدالی حیوان دیر .

موسیوس ... دیر ایدی که : بودنیاده هضمسز
 آقشام طعاملری، اکلنجهسز کجه صحتلری، امنیتسز
 مکالمه لر، دوسه تلمقسز مناسه بتلر، و محبتسز اذواق
 فراشدن غیری برشی گورمدم .

موسیوه ... دیر ایدی که : ایکی آدمک الفتندن
 صرف نظر ایلدم : برندن بکا هیچ کندیسنه دائر
 سوز سه ویلدیگی، دیگرندن دخی بکا دائر هیچ بر
 لقردی ایتدیگی ایچون .

موسیوب دیر ایدی که : نسه وانده اک
 اعلا اولان شیلرندن بشقه ای برشی یوقدر .

موسیود ... فرانسه وکلای وقتنک بعض
 حماقتلرینی حکایه ایتدیگی صروده دیمش که : -
 فرانسه ده حکومت اولماش اولسه انسانی کولدیره -
 جک برشی بولنه ماز .

ظرفادن بری : برگون بگما دیدی که : فرانسه
حکومتی شرقیله تعدیل اولغش بر حکومت مستبده در.

بیوک پترو انگلترده اسپتاد شهرنده بولندیفی
ائنداده انگلیز بحریه نفراتنه اجرا اولنان برنوع
جزانک صورت اجراسنی گورمگی مراق ایدر .
طائفه لردن هیچ بر قباحتی بولندیغندن بالطبع بونک
اجراسی ممکن اوله مامغله ایمپراطور « بنم آدم-لریدن
برینی آلیگزده آنلره اجرا ایدیگز » دیمه سی اوزرینه
اوراده بولنان انگلیز قوماندانی دیرکه :

— عفو ایدر-سگز افندم ! شمدی انگلتره
طوبراغنده بولندیغکز جهتله آدملرگز سزاک حکمکزار
دگل، انگلتره قوانیننک حمایه سی آلتنده بولنیور .

تم